

Szülővárosában kereskedelmi iskolát végez, hogy az étellel való küzdelemre felkészüljön. Édesatyja a kolozsvári Karolina-kórház főgépésze, — Bródy Sándor-i figura, mulatós, tradícióból könnyelmű, a régi uriasságot felejtetni s abbahagyni nem tudó magyar úr, — a háború is elmélyíti a kis család válságát, amelynek sorsát egy kritikus pillanatban az egyetlen gyermek dönti el: Kolozsváron mindent likvidáltat s anyjával feljön Budapestre, ahol beiratkozik a Színészegyesület iskolájába. Óriási nélkülözések között végzi tanulmányait; hogy édes anyját eltarthassa: a Weiss Manfréd-féle hadi-kezyü-gyárban vállal akkordmunkát. Augusztá főhercegnő egy ízben a gyárat inspicálja s 200 munkaslány között rámutat Titkos Ilonára s az őt kalauzoló főmérnöktől megkérdezi:

— Ki az a lány?

— Ez, kérem, egy hivatalnoklány, — felelte a főmérnök, — aki nem kap állást . . . — Érdekes, — jegyezte meg a főhercegnő, — hogy kiválik a többi közül . . .

. . . Aminthogy különvált azóta pályáján is a többi közül. A Vígszínház színpadán vizsgázik, Sudermann „Otthon”-ában. Első szerződése Bárdos Artur Belvárosi Színházához köti, amelynek színpadán Szép Ernő: „Patika” c. vj.-ában a „Tündérkirálynő” — néhány szavas szerepében látják őt először komoly esti színpadon, de a karrierje Egyed Zoltán: „Rouge et Noir”-jában indul el: a fiatal színésznő hatalmas feltűnést kelt s Beöthy László felsiet a színpadra s így mutatkozik be az akkor még névtelen Titkos Ilonának: „Beöthy László vagyok, engedje meg, hogy kezet csókoljak magának, mert maga a magyar színpad egyik legcsillogóbb ígérete. Nagyon, nagyon tehetséges!” . . . Másnap este Hajó Sándor s az akkor induló Szenes Béla már ott ülnek a színház nézőterén s figyelik az új színésznőt. Még előadás után megkapja „A buta ember” női főszerepét, amelynek premierjén már lelkesen ünneplik. 150-szer játssza ezt a szerepet. Ezután Strindberg: „Mámor” c. színműve következik, majd felejtethetetlen alakítása a „Kékszakáll

nyolcadik felesége”-ben, a melyről egy szinte önfeledten áradozó sajtóvélemény hirdeti, hogy a magyar színpadnak új csillaga született. 1925 szeptember 25-én színpadot változtat: a Magyar Színházban eljátssza a „Masa pénzt keres” főszerepét s a robusztus drámai tehetségről kiderül, hogy könnyedébb s grációzusabb, mint a legpárizsibb francia színésznő. A direktorok vérszemet kapnak, még néhány francia darab s egy kritikus elnevezi magyar Spinelly-nek. Jön Maugham „Eso”-je. Az ausztráliai part whyski-szóda-gőzű letargiájában úgy visít fel a hangja, mint a vércsée, a „Peripherie”-ben s a „Két lány az uccán”-ban egy, az élet mélységeit ismerő nő szólaltatja meg a szív felcsukló hangjain a gázlámpás éjszaka bánatát. Közben a „Dr. Szabó Juci” százas szériája színesíti az érdekes repertoárt. Főbb szerepei még: „Játék a kastélyban”, „Volga-bár”, „Árnyhalász”, „Névtelenek”, „Mihályiné két lánya”, „Yes”, „Pas sur la bouche”. Az elmúlt szezon végén újból fellángoló sikert arat, a kánikula kellős közepén bezárt színházak némaságában, estéről-estére táblás ház előtt egy fiatal író első darabjában, a „Meddig fogsz szeretni?”-ben. Művésze: a primitívségig való leegyszerűsítése a színpadi dialektikának, körülbelül a Moissi-módján és eszközeivel. Sikere: az a szonórus, érzéken forró, bárszonyos hang, amely az ékkövek annyi színeiben csillog s az a bizonyos Ellinor Glyn-i varázs, amelyet egy új terminus technikussal sex appeal-nek neveznek. Holott minden csak elnevezés. Igazi titka a sikereinek az az ősi egészség, egyszerűség és őszinteség, amely szívéből, lelkéből s testéből úgy árad, mint a napfény.

Titoknok. A színházi titkár hivatalos neve a legrégibb időkben. Szigligeti Ede is „titoknok”-i minőségben szerepelt a hivatalos iratok aláírásánál, a színlapok szerkesztésénél, azonban az 1846 aug. 22-én kelt hivatalos hirdetményen már mint „titkár” szerepel és ezt a szót használták már azontúl a magyar színházi titkárok. (V. ö. „Életképek”, 1846. II. köt. 154. old.)